

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Metodyka badań terenowych - ćwiczenia , PG_00200178						
Kierunek studiów	Archeologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Andrzej Kasprzak				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Celem ćwiczeń jest przygotowanie studentów do obycia praktyk wykopaliskowych i przyszłej pracy. Są one nastawione na praktyczne wykorzystanie teoretycznej wiedzy o rodzajach badań terenowych, historii ich rozwoju ze szczególnym naciskiem na badania wykopaliskowe, metod ich prowadzenia i postępowaniu od momentu przygotowań do pełnej realizacji.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	<p>[ARCHL3_U08] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie</p> <p>[ARCHL3_K04] Jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego w zakresie ochrony i zarządzania dziedzictwem archeologicznym</p> <p>[ARCHL3_U02] Potrafi dobierać i stosować metody oraz narzędzia właściwe dla pracy archeologa, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, do rozwiązywania typowych oraz wybranych bardziej złożonych problemów z zakresu archeologii</p> <p>[ARCHL3_W06] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu najważniejsze teorie, metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa</p> <p>[ARCHL3_W08] Zna i rozumie podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z archeologią</p> <p>[ARCHL3_K02] Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych</p> <p>[ARCHL3_K05] Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy</p> <p>[ARCHL3_K03] Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego w zakresie edukacji i promocji dziedzictwa archeologicznego</p> <p>[ARCHL3_K06] Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: -przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych -dbałości o dorobek i tradycje zawodu archeologa</p>	<p>Potrafi samodzielnie planować i organizować pracę związaną z realizacją zadań z metodyki badań terenowych.</p> <p>Wykazuje otwartość na kooperację z różnymi grupami społecznymi w celu rozpowszechniania wartościowej wiedzy archeologicznej i promocji ochrony dziedzictwa archeologicznego, wykazuje gotowość do inicjowania takich działań.</p> <p>Potrafi poprawnie dobierać i stosować właściwe metody i narzędzia właściwe dla pracy terenowej archeologa.</p> <p>Zna najważniejsze metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologii polowej, rozumie kontekst ich stosowania.</p> <p>Zna i rozumie podstawowe ekonomiczne, prawne oraz etyczne uwarunkowania badań terenowych archeologii.</p> <p>Ostrożnie ocenia własną wiedzę i umiejętności i wykazuje otwartość na opinie ekspertów w przypadku problemów związanych z prowadzeniem badań terenowych.</p> <p>Ma świadomość wagi prowadzenia badań terenowych w sposób optymalny pod względem merytorycznym i ekonomicznym.</p> <p>Wykazuje otwartość na kooperację z różnymi grupami społecznymi w celu rozpowszechniania wartościowej wiedzy archeologicznej i promocji ochrony dziedzictwa archeologicznego, wykazuje gotowość do inicjowania takich działań.</p> <p>Ma świadomość problemów etycznych związanych z prowadzeniem badań terenowych, zdaje sobie sprawę z własnej odpowiedzialności za postrzeganie zawodu archeologa.</p>	<p>[SU6] demonstracja umiejętności praktycznych [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta</p> <p>[SK6] demonstracja umiejętności praktycznych [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta</p> <p>[SU6] demonstracja umiejętności praktycznych [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta</p> <p>[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny</p> <p>[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny</p> <p>[SK5] realizacja zadania problemowego [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta</p> <p>[SK5] realizacja zadania problemowego [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta</p> <p>[SK5] realizacja zadania problemowego [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta</p>
Treści przedmiotu	<p>Ćwiczenia obejmują praktyczne czynności warsztatowe związane z prowadzeniem badań wykopaliskowych.</p> <p>Ćwiczenia w terenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentacja i nauka zastosowania podstawowych instrumentów pomiarowych, - obsługa niwelatora, pomiary wysokościowe i wykonanie ciągu niwelacyjnego - wytyczanie wykopów z użyciem podstawowych przyrządów mierniczych oraz sprzętu geodezyjnego - zakładanie siatki pomiarowej, stabilizacja punktów w terenie <p>- rysowanie planów i profili</p>		

Wymagania wstępne i dodatkowe	<p>Wstęp do archeologii.</p> <p>Umiejętność liczenia i wykonywania podstawowych działań matematycznych, wykonania rysunku technicznego.</p>											
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Sposób oceniania (składowe)</th> <th>Próg zaliczeniowy</th> <th>Składowa oceny końcowej</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kolokwium</td> <td>51.0%</td> <td>60.0%</td> </tr> <tr> <td>Realizacja zadań do samodzielnego rozwiązania przez studenta</td> <td>50.0%</td> <td>40.0%</td> </tr> </tbody> </table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	Kolokwium	51.0%	60.0%	Realizacja zadań do samodzielnego rozwiązania przez studenta	50.0%	40.0%		
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej										
Kolokwium	51.0%	60.0%										
Realizacja zadań do samodzielnego rozwiązania przez studenta	50.0%	40.0%										
Zalecana lista lektur	<p>Podstawowa lista lektur</p> <p>P. Barker, Techniki wykopaliisk archeologicznych, Warszawa 1994</p> <p>W. Brzeziński, Z. Kobyliński (red.), Wykrywacze metali a archeologia, Warszawa 1999.</p> <p>A. Buko, P. Urbańczyk (red.), Archeologia w teorii i praktyce, Warszawa 2000.</p> <p>E. Harris, Zasady stratygrafii archeologicznej, Warszawa 1989.</p> <p>W. Hensel, Teoria i praktyka badań archeologicznych, vol. 1, Wrocław 1986.</p> <p>Z. Kobyliński (red.), Pierwsza pomoc dla zabytków archeologicznych, Warszawa 1998.</p> <p>Z. Kobyliński (red.), Metodyka ratowniczych badań archeologicznych, Warszawa 1999.</p> <p>Z. Kobyliński(red.), Metodyka badań archeologiczno-architektonicznych, Warszawa 1999.</p> <p>D. Ławecka, Wstęp do archeologii, Warszawa 2003.</p> <p>C. Renfrew, P. Bahn, Archeologia. Teorie, metody, praktyka, Warszawa 2002.</p> <p>K. Misiewicz, Geofizyka archeologiczna, Warszawa 2006.</p>											

	<p>Uzupełniająca lista lektur</p>	<p>A. Bitner-Wróblewska i in., Nowe możliwości wykorzystania metody planigraficznej w badaniach archeologicznych, <i>Archeologia Polski</i>, t. 41/1-2, 1996, s. 7-38</p> <p>W. Brzeziński (red.), <i>Metody badań wykopaliskowych</i>, Warszawa 2000.</p> <p>A. Carandini, <i>Storie Dalla Terra. Manuale dello scavo archeologico</i>, De Donato - Bari 1981.</p> <p>K. Czajkowski, M. Gładki, Zastosowanie cyfrowej fotogrametrii naziemnej w dokumentacji architektonicznej i archeologicznej, <i>Monument. Studia i Materiały KOBiDz</i>, t.1, red. J. Gąssowski, Warszawa 2004, s. 37-56</p> <p>S. Czopek, <i>Wstęp do muzealnictwa i konserwatorstwa archeologicznego</i>, Rzeszów 2000.</p> <p>W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński (red.), <i>Metody. Źródła. Dokumentacja. Funeralna Lednickie, spotkanie 11</i>, Poznań 2009.</p> <p>A. Gołębnik, Organizacja badań i podstawowe założenia metodyczne, [w:] <i>Badania archeologiczne terenu przyszłego Centrum Dominikańskiego w Gdańsku</i>, A. Gołębnik (red.), Światowit, Supplement Series P: Prehistoryk and Middle Ages, vol. 6, 2001, s. 37-90.</p> <p>A. Gołębnik, Z definicją czy bez, czyli rzecz o warstwach, [w:] <i>Archeologia Et Historia Urbana</i>, Elbląg 2004, s. 351-362.</p> <p>R.T. Hester, F. R. Heizer, A. J. Graham, <i>Field methods in Archaeology</i>, London 1975.</p> <p>W. Hensel, G. Donato, S. Tabaczyński (red.), <i>Teoria i praktyka badań archeologicznych</i>, Wrocław 1986.</p> <p>Ł. Sławik, R. Zapłata, LIDAR w archeologii zagadnienia wprowadzające, (w:) <i>Digitalizacja dziedzictwa archeologicznego - wybrane zagadnienia</i>, (red.) R. Zapłata, Lublin 2011, s. 207-232,</p> <p>A. Walanus, T. Goslar, <i>Datowanie radiowęglowe</i>, Kraków 2009.</p>
	<p>Adresy eZasobów</p>	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	<ul style="list-style-type: none"> - Jak założyć wykop archeologiczny przy użyciu taśmy mierniczej oraz niwelatora? - Jak założyć wykop archeologiczny przy użyciu tachimetru? - Jakie metody geofizyczne stosowane są w archeologii? - Jak wykonać rysunek techniczny profilu stratygraficznego? - Jak wypełnić kartę KEZAL na podstawie danych zgromadzonych w toku badań terenowych? - Jak przeprowadzić badania wykopaliskowe na stanowisku osadowym? - Jak przeprowadzić badania wykopaliskowe na stanowisku cmentarnym? - Jak przeprowadzić badania powierzchniowe?
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.